

6
Relectio. §. in Le-

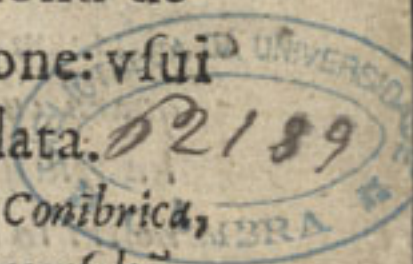
uitico sub cap. Quis aliquando. de
pœnit. dist. i. quæ de anno iobeleo,
& iobelea indulgentia principaliter
agens, totam indulgentiarum mate-
riam exhaurit: exponitq; quinque
Extrauag. de pœnit. & remiss. cum
multarum nouarum quæstionũ de-
cisione, & veterum resolutione: vsui
quotidiano accommodata. 2189

Quæ habita fuit in mchlyta Lusitaniæ Coniëbrica,
per Martinum ab Azpilcueta Iureconsultũ
Navarrum, sacræ militiæ ordinis Bea-
tæ Mariæ Roncæuallis Com-
mendatarium.

M. D. L. vij. Id. Nouẽbris.

Contenta in ea versa pagella indicat,

das: pro parte tua nobis fuit humiliter sup-
plicatū, ut tibi, qđ lecturæ hmodi, absq̃
tuo cōsensu imprimi nō possint, ut tu tua-
rum uigiliarum effectu læteris: cōcedere
de benignitate *Aplīca* dignaremur. Nos
uolētes te specialis gratiæ fauore psequi
hmodi supplicationibus inclinati, tibi qđ
ad septēnium à die, quo tu lecturas prædi-
ctas imprimi feceris computandum: nullus
alius per uniuersum orbem Christianum
cōstitutus, lecturas ipsas, uel earū aliquā
partē imprimere, aut imprimi facere, uel
impressas ī sua domo, aut alibi habere, et
tenere, nec illas uēdere, seu mutuo, aut ex
dono, uel alias donare possit: auctoritate
Aplīca tenore præsentium de speciali
gratia indulgemus: districtius inhibētes in
uirtute sanctæ obedientiæ, et sub excōmu-
nicatiōis pœna eo ipso, si cōtra factū fue-

rit incurrenda: omnibus, & singulis cuius
cunq; status, gradus, ordinis, & cōditio
nis existentibus, et quavis etiā Apostoli
ca auctoritate aut facultate fungētibus p
uniuersum orbē constitutis: ne lecturas hu
iusmodi, uel earū aliquā partē, absq; tuo
expresso cōsensu, et licētia septēnio præ
dicto duntaxat durante imprimere, seu im
primi facere, aut uēdere, seu donare præ
sumāt. Non obstantibus constitutionibus
& ordinationibus Aplīcis, ac quarum
cunque prouinciarū, et locorum statutis,
& consuetudinibus, etiam iuramento, cō
firmatione Aplīca, uel quavis firmitate
alia roboratis, nec nō priuilegijs, indultis
& lrīs Apostolicis quibusuis prouīcijs,
& illiarū personis, ac uniuersitatibus, &
collegijs, et per nos & Sedem Aplīcam
sub quibuscunq; tenoribus, & formis, ac

cū quibus suis clausulis, & decretis ēt derogatoriarū derogatorijs, et alijs quomodo libet cōcessis confirmatis, et etiā iteratis uicibus inuouatis. Quibus omnibus etiam si de illis, eorūq; totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et indiuidua, ac de uerbo ad uerbum, nō autē per clausulas generales idem importātes, mētio, seu queuis alia expressio habenda, aut exquisita forma ad hoc seruāda foret, tenores hmōdi, ac si de uerbo ad uerbū insererētur præsentibus pro expressis, et de uerbo ad uerbū insertis habentes illis alias in suo robore permansuris hac uice dūtaxat specialiter, et expresse derogamus. Cæterisq; cōtrarijs quibuscunq;. Datis Romæ apud sanctum Petrū sub annulo Piscatoris die 8. Ianuarij. M. D. XLIII. Pontificatus nostri āno nono. L. de Torres.

Serenissimæ prin

CIP I P O R T V G A L L I A E

Infanti Mariæ Martinus ab Azpilcueta

Nauarrus sanctum I E S V C H R I

sti Spiritum perpetuum ex-

optat.

QU M à permultis, & varijs nostræ
Hispaniæ locis, Princeps augustissi-
ma, nouas, & varias de hoc anno
quinquagesimo, eodēq; iobeleo in-
terrogarer quæstiones: nec in re tam grauis, & du-
bia leuiter certa ferenda esset sententia, decreui ea
de re extraordinariam habere prælectionem: quò
& auditoribus meis perdoctis id ipsum rogantibus
iobeleæ, & aliarum condonationum, quas indulgen-
tias vocant, sacros fontes ostenderem, & pro viri-
bus aperirem, simul inde aquam sapientiæ in vitam
eternam salientem haurirem, vt ea per canales syn-
ceros, & orthodoxæ fidei, pōtificumq; decretis con-
sonos longius ac latius, quàm hæctenus derivata,
non solum nouarum interrogationum omnia no-

ualia: sed etiam antiquorum disputationū scatebris
arētia arua tēperaret. Quae res, quia nō modò ad
eruditionem utilis: sed etiam ad pietatem cum pri-
mis est pernecessaria: ut eius etiā ad alios manaret
utilitas, Christiana charitate cōmotus hos de ea cō-
mentarios scripsi, quos etsi tenues, in clyto nomini
tuo cōsecrare nō sum veritus. Primum quidē, quod
tu es sublimis illa Maria, de qua, cum ante aliquot
annos in quodam opusculo nostro multa recēserem,
ob quae iure Mariae mihi nomen esset dulcissimum,
scripsi, dominam Mariam dici etiam illam, quam
sperabam. Roncaualli in monte Pyrenaeo Virgini
matri Mariae sacrae opitulaturam: cuius nomē, &
titulos tunc ex causa me tacere profitebar: alibi op-
portunius ea explicaturus. Quod cum ob infantia
meam impotenti, quo in id sum, affectui parū res-
pōdētē efficere nequeam, testabor hoc munusculo
summam saltem mei animi reuerentiam, parem q̄;
eius demissionem, quibus celsitudinentuam vene-
rabundus nequeosatis suspicere, fulgentissimo tui
tanti generis splendore oculos meos veluti perstrin-
gente. Quippe quod omnium imperatorum, & re-
gum Christianorum luce fulges: quod filia sis Diui.

Emanuelis, cum viueret, Lusitanorum regis cum
maximi, & rerum gestarum gloria clarissimi, tū
sanctissimi, & illius, quam totus orbis veneratur,
Eleonora reginae Caroli Quinti foelicissimi, Carolo
primo non vno nomine maioris sororis germanae,
eoq; nomine incomparabilis, quod suarum virtutū
heroicarum mundo effecit, vt sine exemplo Lusi-
tanis, Castellanis, Gallis, & Germanis summè dile-
ctan non solūm summè colitur: sed etiam summè cul-
ta fuit, quo tēpore summā inter eos discordia, sum-
maq; bella fuerunt. Quodq; sis soror potentissimi
Regis, & domini nostri iustissimi, & Christianis-
simi, in crucis C H R Isti inimicos bellis gloriosi,
& in eiusdem amicos pacis artibus incomparabilis:
Reginaeq; ac dominae nostrae magnā illam, eandēq;
auiam suam Isabellam multis nominibus referen-
tis, eiusdēq; Caroli quinti sororis ex sorore neptis,
virtutūq; eius heroicarū sedula imitatrix: Princi-
pisq; inclyti ac Regis nostri felicissimè designati
amita lōge gratissima: vt taceā, quod soror sis duo-
rum principum, quorum sapientia, virtus, &
gloria maior est, quā à me dici possit. Quae cum
ita sint, meritò etiam hoc humile xeniolū tuā celsi

2

rudinitus consecrare audebo, ut aliquando scriptis,
quod verbis semper feci, dicam, affirmem, & asse-
uerem, quod persuasissimum esse percipio Castel-
le toti, tot regnorum, provinciarum, tot terrarum, ma-
risq; tractuum, & noui orbis accessione gloriosis-
sima: nempe quod huius heroiſſe tanta est huma-
nitas nulli non audita, nulli non laudata, & ab om-
nibus supra sidera elata: mihi verò etiam cognita,
& multis modis perspecta: ut sicut incredibilem
pectori meo erga se pietatem, & deuotionem infi-
xit: ita cuius alię eam propius inspicienti sit infixu-
ra. Quippe quę non mediocris: sed extrema sit,
& heroica diuinitatem quandam spirans, orna-
taq; rara in Deum, & diuos pietate, modestissima
in regem, & reginam obseruantia, inuolabili in
subditos iustitia, singulariq; eosdem gubernandi
prudentia. Tanta præterea in omnes charitate, cle-
mentia, mansuetudine, & affabilitate, ut dum om-
nes amat, fouet, iuuat, & suo dulcissimo dignatur
alloquio omnes consoletur, & ad sui amorem, cul-
tum, & admirationem alliciat, & ut magnes qui-
dam ad sese etiam ferreos homines trahat. Tã in-
fractò in fortune sibi, ac suis aduersæ casibus ani-

110, ut cum eorum amarorem delicatissima præ
alijs sentiat: deuotionis tamen, qua suam diuina de
nouit uoluntati, dulcore insperato æquo animo, quin
& quadam tenus iucundo ferat. Tam grata misere-
ricordia, ut non solum uerbis, & operibus animos
soletur amaro: sed etiam sui ipsius animi partem,
dum ex animo eis compatitur, impartiat. Tanta
denique animi constantia, & magnitudine, ut nul-
lus terror, nullumq; illicitum à iusto: imò neque ab
honesto deturbare ualeat. Taceo multa illius acta
que singulatim narrata etiam saxea pectora ad
bene precandum ei mouere solent. Quo fit, ut cum
tredecim annis, quibus hæc florentissima regna co-
lo, passim qui laude eius prædicarent, inuenerim:
qui uerò ei detraheret (que ipsius fortè solius laus
est clarissima) inueni neminem. Ad eò omnes eius
facta probantes, eamq; diligentes, magno aliquo
imperio augeri percipiunt. O felicem Castellam,
cum regnis tibi annexis, si, quod cupitis, uehemen-
tius in cupiendo perseuerantes obtineatis, ut inclytus
ille Philippus Caroli Cesaris primogenitus, uobisq;
rex designatus, hanc inclytam, & se dignissimam
in regnorum cõsortem assumat. Assumet autem,

si tantum vobis bonum nō inuideritis, si errata no-
stra lugescentes continuis apud Deum votis contende-
rimus, ne eorum memor, & vltor exteram aliquā
moribus vestris dissonam pro hac indigena, & op-
timis quorumq; vestrum moribus, idest, Christiani-
ssimis, congruētissimè donata præfici permittat.
Sed quo me ingens vtilitatis orbis Hispani, & to-
tius Christianismi amor rapuit? In causa etiam hu-
ius nostræ dicationis fuit, Princeps serenissima,
quòd visum est munus etiam tenueliterarium can-
dido, & demisso animo oblatum, non fore ingratiū
tibi, quæ dignaris ornari literis, quibus ipsa maxi-
moes ornamento. Quæq; literas, literatosq; viros
omnes incredibili, ac mirifica beneuolentia ita pro-
sequeris, vt & ministerio, & consuetudine, fœ-
minarum, quas literatissimas domi habes, mi-
rè delecteris. Ad idem etiam me impulit, quòd
hesterno die, qui Conimbricæ illuxit foeliciissimus,
mira cum iucunditate, hanc regiam, quæ flo-
rentissima est, Academiam primū inuisisti: ita
comitata regem, & dominum nostrum prudētissi-
mum, reginam iustissimam, & principem regem
designatum, indole fortissimum; eandem Acade

miam opus manuum suarum insigne, sublime, ac
summum etiam primū inuisentes, ut comitari
solet prudentiā, iustitiā, & fortitudinem, illa quæ
omnia cohonestat & condecorat, modestia longè
pulcherrima. Decereq; videbatur, ut ipse, qui li-
cet aliàs postremus: canicie tamen & functione
inter eius primos gymnastas sum, quiq; de frugi-
bus eius regi, reginæ, ac regi designato omnium pri-
mus singulatim aliquid dicaui: tibi èt à tot populis
& gentibus in reginam ardentissimè optata, peti-
ta, ac flagitata ad eam primū venienti primus
non nihil dicarem. Accipe igitur, princeps pijs-
sima, hos cōmentarios de re valde pia pio animo
cōscriptos, eodēque demississimo, tibiq; deuotissi-
mo oblatos, qua soles frontis hilaritate cætera om-
nia candido animo tuæ. C. oblata, accipere. Vale,
Princeps Augustissima, & quæ tua insignis fue-
rit humanitas, nō nunquam huius senis, & in hoc
occidente peregrini memento, persuadēque tibi eū
cum primis tuorum sacrificorum D. Opt. max.
orare, dūque vita manebitoraturū, ut tua ista su

2

remissionem, quā tamen qui lucrificiunt omnes non quærunt eā plenissimā: quia tamen id nō contingit ex ipsius defectu: sed extrinsecus ex defectu iustæ causæ, vel alterius ad id requisiti, nō dicitur nō valere, quantū sonat, licet verū sit, aliquos nō quærere ex ea tantū, quantū sonat. Quia id, qđ est naturale, & principale attendendū est, & nō id, qđ extrinsecū, arg. l. Si quis nec cām. ff. de reb. cred. cū notatis ibi, per Iason. & c. Nō dubiū. de sent. excō. cū annot. ibi p Fel. II. infertur decisio quæstionis, quæ vetus querela est, secundum glo. c. Quod autē. de poenit. f. indulgentias ex sese tantū valere, quantū sonant. Quæ sententia recepta est, secundū Raymun. in sua summa de poeni. & Ioh. And. in. c. Quod autē. col. 2. & Calder. in. c. Nostra. col. 12. eod. tit. & Cōmunē in. 4. dist. 20. & vbiq̄. III. † indulgentiam, quæ absolute, sine mentione iniunctionis poenitentia conceditur, cōprehendere poenitentiam etiam iniungendā, hoc est, debitam peccatis eius, qui lucratur indulgentiam, etiam si non sit iniuncta. Primo quidem per hanc Extravagantē, quæ per verba illa, plenam, pleniorē, & ple-

nissimam peccatorum remissionem, comprehendit iniungendas, ac iniūctas. Tum, quia summo poenitentiario iniūgenti poenitentias eis, qui hanc indulgentiam cōsequebantur mandatū fuit à Papa, ne id faceret, secundū Palud. in. 4. dist. 20. q. 4. in fin. Tum, quia glo. huius Extrauag. in verbo, plenissima, testatur, se præsente in consistorio Cardinalium, cōditorem eius. s. Bonifaciū. 8. declarasse, quod tantam indulgentiam concedebat, ad quantam se clauēs ecclesiæ extendi poterant: at clauēs ecclesiæ extendi possunt, secundum omnes, etiam ad iniungendas. Secūdo facit, quòd indulgentia, quæ datur pro defunctis, simpliciter sine vlla mentione iniūctionis, vel nō iniūctionis datur, & prodest eis, etiā quoad iniūgedas, & nō iniūctas, secundū mentem omniū, post Inno. in. d. c. Quod autē cōiter receptū ibi, & vbiq;. III. q. in forma plenissimæ absolutionis, quæ cōceditur in morte, cōtinetur, quòd absolues restituit eū ad innocētiam baptismalē: quod tamē nō faceret, si ab iniūcta tantū poenitētia absolueret. IIII. quòd alioqui nihil ferè valeret cōcessio indulgentiæ vnus diei, vel anni ei,

cui nulla poenitentia esset iniuncta, & cū hodie paucis, & paucissimi dies, & nulliterè anni poenitentia iniungantur, parū, vel nihil prodesse communitè indulgentiæ. Quoniam vel de iniunctis, vel absolute de poenentijs, sine expressione iniungendarū cōcedūtur. Septimo † quòd concedere indulgentiam vnius diei, vel vnius anni est remittere tantā poenā Purgatorij, quāta remitteretur per poenitentiam vna die, vel anno factam, secundum Innocen. in. c. Quod autē. de poenit. quem Communis ibi sequitur, & Calderi. in. d. c. Nostro. col. 17. & Palud. cum Maior. & cōmuniori in. 4. distin. 20. q. 4. col. 4. & Adria. de indulg. col. 10. Et ita non præsупponit eum diem, vel annum esse iniunctū. Contra tamen hanc illationem, & eā affirmantes, tenet duo Thomas de Vio. in tractat. 2. de indulg. c. 7. † Primum, q. episcopi, & inferiores Papa, etiā si maxime velint, non possunt cōcedere indulgentiam, nisi de poenentijs iniunctis. Primo quidem, quòd concilium generale in. c. Cum ex co. de poenit. & remissio. limitare voluit episcopis omnem potestatem, quam

8

9

E

habebant concedendi indulgentias, & so-
 lum limitavit potestatem dandi indulgē-
 tiam de pœnitentijs iniunctis. Ergo non
 habebant potestatem indulgendi nō iniū-
 ctas. Deinde, quòd si eis antea fuisset pote-
 stas indulgendi etiam nō iniūctas, quoad
 eas, nō esset hodie limitata eorū potestas.
 Quod est contra mentem illius text. & c.
 Nostro. eod. tit. & contra mentē omnium
 Doctorum vbique. Sed his non obstanti-
 bus tenenda est cōmunis sentētia. s. quòd
 etiam episcopus potest cōdonare pœnitē-
 tias iniungēdas, & non iniunctas, argumē-
 to ipsiusmet Th. de Vio in ipsum sic retor-
 to: Per illud. c. constat posse eos cōcedere
 indulgētiam pœnitentiæ iniūctæ: † At se-
 cundū ipsum difficilius, & maius est tolle-
 re iniunctā, quæ iudicio Dei, & hominis
 debetur, quā iniungendā, quæ iudicio Dei
 tantū: Ergo poterit etiā iniungēdā, arg. c.
 Cui plus. de reg. iur. li. 6. cum ei annotatis.
 Et ad argumēta eius respōdeo, quòd restri-
 cta potestate indulgendi pœnitētias iniū-
 ctas, restricta quoque videtur potestas re-
 stringendi non iniunctas. Neq; obstat id,
 quod ille replicat. s. quòd quiddam maius

videtur indulgere poenitentiam iniunctam, quæ iudicio Dei, & hominis debetur, quàm quæ iniungi debuisset, quæ solo Dei iudicio debetur: & quòd negato maiore non censetur negari minus, arg. d. regul. Cui plus. de regul. iur. cum ibi, & alibi sæpe notatis. Huic enim replicationi subtili non minus subtiliter responderi potest. Primo quidem, quòd licet vno respectu maius sit tollere poenitentiam iniunctam, quàm non iniunctam, eo, scilicet, quòd hæc iudicio tantum Dei debetur: Illa verò iudicio Dei, & hominis. Altero tamen respectu facilius est illius, quàm huius sublatio, eo. s. quòd qui firmo proposuit facere poenitentiam iniunctam, & acceptavit eam, dignior est eius remissione, quàm is, cui non est iniuncta: & adeò quidem, vt secundum eundem ipsum Thomam a Vio in cap. 7. tractat. 2. de indulgē. ei cui non est iniuncta, vel saltem qui nõ est firmo proposito satisfaciendi per non iniunctam, non potest applicari thesaurus indulgentiarum ecclesie prædictus, & alij sic. † Et ideo quoad potestatem saltem tollendi ambæ videntur æqui ponderis,

vel certè leuioris est iniuncta merito pœnitentis tantùm, vel plus leuante lancem pœnitentiæ iniunctæ, quantum, vel quã obligatio hominis adiuncta diuinę eandẽ grauat: & per consequutionem limitatã potestate remittendi pœnitentias iniunctas, limitata quoque videtur potestas relaxandi non iniunctas. Secundo responderi potest, constare de mente concilij, quod vtranque voluit limitare. Quoniã ratio eius expressa. s. restringendi indulgentias indiscretas æquẽ, vel potius militat in iniungendis, ac, vel quã in iniunctis. Alterum, quod contra omnes tenet idem Caiet. est, quòd Papa, licet possit condonare pœnitentias iniungendas, nunquam tamen in dubio eas videtur condonare. Primo quidem, quia stylus communis indulgentiarum habet relaxare pœnitentias iniunctas, vel partem iniunctarũ: adeò quòd Durandus in. 4. dist. 20. postea quã dixit indulgentias tantum valere, quantum sonant, subiicit: sonant autem, quòd ab iniunctis pœnitentijs liberant.

II. pro eod. facit, quòd non obstat, quòd quidam dicunt, quòd indulgentijs loquen

tibus de poenitentijs iniunctis, addendū est verbum, etiam: vt sit sensus, etiam de iniunctis. Quoniam hæc mera diuinationo videtur, quam reprobat. c. i. vt eccles. beneficia, & glo. rubr. Infortiati. III. quòd etiam nostra ætate Roma. Pontif. concedit singulis diebus dominicis aduētus, & quadragesimæ, quinque, vel septē annos, & totidē quadragenas de vera indulgentia. Quæ concessio palam respicit poenitētijs iniunctas, iuxta canones, quibus tales iubentur iniungi. Quin & idem ait dicendum de indulgentia plena simpliciter concessa, eo quòd plenitudo nō mutat substantiam: sed quantitatem: & plena dici potest ea, quæ ab omni poenitentia iniuncta liberat: & non plena, quæ ab illius parte tantū, vt ex notab. præcedenti colligitur. † Quibus non obstantibus tenendum est cum Communi. s. quòd, per indulgentiam absolutè concessam condonatur poenitentia tam iniuncta, quàm iniūgenda: & poena Purgatorij, quæ per talē poenitentiam deleri potuisset. Nō obstant argumenta eius, quæ solum probare videntur, indulgentias olim primū coeptas fuif

12

se dari de poenitentijs iniunctis, & quæ hodie dantur de iniunctis non esse extendendas ad iniungendas, siue eas Papa concedat, siue alius: & quòd etiam indulgètia plenaria de iniunctis non continet iniungendas: sed nullatenus probât, quòd indulgentia tot dierum, vel annorum, vel plena simpliciter concessa non cõprehendat etiã iniungendas in defectum saltem iniunctarum quoad peccata, in quæ plena simplex se protendit. Ex quibus omnibus infertur primo, indulgentiam concessam expresse de poenitentijs iniunctis, siue sit plena, siue non plena non videri comprehendere poenitentias iniungendas, & non iniunctas.

13 Tum, quia concessio indulgentiarũ restrictè interpretanda est, per dicta in. 9. nota. Tum, quia verba huius concessionis nõ se extendunt ad non iniunctas: & quibus verba dispositionis nõ conueniunt, neque ipsa dispositio conuenit. c. Indemnitatibus. §. Supradicta. de electio. lib. 6. Tũ quia nõ est eadem ratio de vtrisque quoad hoc, licet quoad aliud eadem sit, vt proximè dicebam, Quoniam qui iniunctam accepit, in maiore necessitate est constitutus:

Quippe qui non solum agit de lucro quaerendo: sed etiam de damno noui peccati vitando. Et ideo magis est iuuandus arg. l. Remlegatam. ff. de adimend. legat. Tum denique, quod si de vtrisque intellexisset, de vtrisque dixisset, vel vtrasque tacuisset, argument. c. Ad audientiam. de decimis. 14

II. infertur † idem quoad hæc esse dicendum de plena, seu plenaria, & alia, scilicet quòd si detur plenaria de iniunctis, de illis solum intelligatur. Si plenaria simpliciter tam de iniunctis, quàm de iniungendis. Tum, quia eadem ratio idem in his, quod in alijs dicere suadet. Tum, quia secundum omnes indulgentia huius Extratragant. comprehendit tam iniungendas, quàm iniunctas poenitentias, & non alia ratione, quàm quia simpliciter conceditur plena, & plenissima. 15

III. infertur † indulgentias plenarias, vel plenas olim concessas in dubio credendum esse fuisse concessas de iniunctis poenitentijs, & ideo non esse iudicandas in dubio tales plenas, quæ ad iniungendas, & non iniunctas extendantur. Quoniam vt

Durād. & alij multi testantur, & est valde
 verosimile, olim cum Canones pœnitentia-
 les in vsu quotidiano haberentur, & bo-
 na pars Christianorum esset pœnitentijs
 multorum añorum, quadragenarum, mē-
 sium, & dierum onusta, ad earum remissio-
 nem Papa suum animum intendebat: &
 16 ideo, nisi aliud concessum exhibeatur, cre-
 dendum videtur, concessum de iniunctis
 tantum. IIII. ✕ facile esse sustentare in-
 dulgentias ātiquas plenas simpliciter, si-
 ne iniunctarum mentione concessas inter-
 pretandas, & intelligendas esse de plenis
 pœnitentiarum iniunctarum. Quia ver-
 ba recipiunt interpretationē ex consuetu-
 dine proferentis illa. l. Librorū. §. Quod
 tamen Cassius. ff. de leg. 3. At consuetudo,
 & forma. S. Apost. antiqua concedendi in-
 dulgentias expresse restringebat se ad pœ-
 nitentias iniunctas. Et ideo quoad has ple-
 17 nas indulgentias olim concessas probabi-
 lem arbitror opinionem Caiet. † Quāuis
 eam non credam veram quoad indulgen-
 tias plenas, quę hodie simpliciter, sine vlla
 adiectione conceduntur: licet ipse etiā di-
 cat eas intelligendas de plenis pœnitenti-

municationem, vel aliam legitimam causam acquiraturum esse indulgentiam poenitentibus, & confessis concessam. Quod satis exprimit Angel. vbi supra: quoniam ea mente videtur fuisse concedens: quod est valde quotidianū. IX. † huic consequens esse, idem dicendum de illo, qui probabili facti, vel iuris ignorantia putat se legitimè confessum: cum tamen aliqua de occulta ei causa, sua confessio, vel non valuisset, vel haberet aliqua peccata, quæ sine tamen peccato nondum fuit confessus. Quoniam is satis videtur saltem iurè a confitendo impeditus, argumento notatorū in regul. Ignorantia. de regul. iur. lib. 6. & §. Notandum. i. q. 4. X. cum, † cui poenitenti, & confesso conceditur plenaria indulgentia in articulo mortis, acquiraturum eam, si tunc defectus voce, memoria, vel iudicio non potuit confiteri. Hoc tamen intelligo, cum simpliciter conceditur indulgentia: secus autem, cum Papa concedit facultatem eligendi confessorem, qui eum plenariè a peccatis absoluat. Quoniam cum nemo sacramentaliter absolvere possit eū,

- qui sibi non est confessus, consequens est nō posse absoluerē plenariē eum, qui sibi non est confessus: quæ sententia est Antoni. &
- 17 **Commūnis.** XI. † nisi aliud exprimat bulla, non esse necessarium, vt omnia peccata ante acta confiteatur is, cui contrito, & cōfesso conceditur indulgentia plenaria, sed satis esse, vt cōfiteatur ea mortifera, quæ nunquam antea cōfessus fuit, vt sensit glo. sing. quæ nona est Extrauag. i. de pœnit. Sufficit enim, quòd ita sit confessus, quòd non teneatur ad confitendum. Non enim videtur fuisse Papæ intentio obligandi ad iterum cōfitenda peccata, quæ legitime se mel confessus fuit, vel probabiliter se legitime illa confessum credit.
- 18 **XII.** † non esse necessarium facere confessionem die, vel tempore, quo indulgētia est lucrifaciēda: sed satis esse, quòd post vltimam cōfessionem nullum peccatum mortiferū admiserit: neque de aliquo nondū confessione detecto nouè recordatus fuerit. Quod prædicta glo. nona. d. Extr. i. de pœn. tenet: licet plus satis in col. 4. id inuoluat: quod
- 19 frequenter respondi. **XIII.** † quòd licet cōtritio, & confessio, vt prædixi, conueniant

in hoc, quòd vtraque est actu necessaria, si haberi potest. Differunt tamen plurimū in alio. s. quòd defectus contritionis legitimæ semper, & vbiq̄ue impedit acquisitionem indulgentiæ: defectus autem confessionis legitimæ non semper: quia non, cum fieri non potest, vel facta iustè creditur legitima. Cuius ratio est, quòd Papa nunquam in dubio videtur concedere indulgentiam existenti in peccato mortali: Imò neque potest pro tempore, quo est in peccato mortali, saltem quoad poenā illi mortali debitam, secundum omnes: licet, secundum aliquos possit, quoad poenā temporalem pro alijs peccatis mortalibus condonatis debitam: licet item posset existenti in peccato mortali concedere pro tempore, quo fuerit contritus, secundum eosdem, quos in corollario. 5. nimium fidere diximus.

XIX. Notabile de requisitis ad indulgentiam alijs à cōtritione, & confessione.

SUMMARIA.

- 1 Indulgentia, ut queratur requirit subitio-
 nē operis, aut oneris p̄ totius, nō partistātū:
 n. 2. etiam quoad partē. n. 3. nec iuuat pauper-
 tas, aut impotētia. n. 4. nec clausura, vel car-
 cer. n. 5. & oportet, ut bene fiat. n. 6. Imo
 in statu gratiæ, secundū Caiet. n. 7. contra
 quem est Cōis. n. 11. pro qua septem funda-
 menta ponuntur. n. 12. sed ipse defenditur,
 & limitatur. n. 16.
- 8 Indulgentiæ tria tempora consideranda.
- 9 Mortuum opus esse non verē pœnitentis:
 imo & verē pœnitentis, nisi benefiat.
- 13 Indulgentiarum magnus reditus alicubi.
- 14 Bullā accepturus raro pœnitet, rari etiā pe-
 regrini, ut debent. n. 15.
- 17 Indulgentiæ causa proxima, & remota sic
 differunt, cuius pars bene impleta quando
 prodest. n. 18.
- 19 Bulla in malo statu, quoad quæ prodest, quæ
 accepturi quid præmonendi. n. 20.
- 21 Lusitani in capiēdis bullis, quibus præstant.
- 22 Indulgentias statas qui non querunt, &
 quid, ut querant, facient. n. 23.

XIX. Principaliter colligo, † eū, qui adepturus est indulgētiā cōcessam, nō solū debere poenitere, & cōfiteri, quando id exprimitur, vt prædictū est, in duobus notabilibus præcedētibus: sed etiā efficere, vel subire opus, aut onus piū, quod ei ad eā quærendā imponitur. Quod colligitur ex hac Extrauag. quatenus in. §. Statuētes. probatur, eū, qui adepturus est indulgētiā huius anni iobelei, oportere adire Romā, & ibi quædā tēpla quindecies, aut trigessies vīsitare. Facit, quod Paluda. ait in. 4. dist. 20. q. 4. col. penult. indulgentiam concessam crucem sumentibus ad bellum sacrum quæri, simul ac eam sumpserint: concessam autem euntibus, non antequām ierint: concessam vero transfretantibus, non donec trāsfretauerint. Hoc autem notabile amplio† primo ex dictis Antoni. 1. part. tit. 10. c. 3. §. 4. f. quod nō sufficit partē implere, vt partē habeat indulgentiæ. Vnde si quis teneatur ex forma indulgētiæ certis diebus ieiunare, & non ieiunauerit oībus, nō assequitur eā, neq; vllā eius partē: quāuis aliquot ieiunauerit. Siquis itē vīsitare debeat 4. ecclesias, intra. 15. dies, & nō vīsitet, nisi. 3.

3
4

vel nō, nisi intra. 20. dies†, neque totā, neq;
 partē indulgentiæ quæret. Secundo † am-
 plio procedere, etiā si paupertas, vel impo-
 tentia, vel aliud impedimentū quodcunq;
 & quāmlibet legitimū impediret. Quoniā
 illud non prodest ad quærendam indul-
 gentiam, quæ sub illa conditione videtur
 concessa, vt efficaciter probat prædicta Ex-
 traug. Vnigenitus. quatenus in versic. Ad-
 iicientes. habet, eos, qui hoc anno causa in-
 dulgentiæ consequendæ iter adeundi Ro-
 mā arripuerint, & legitime impediti, vel
 morte præuenti, vel peruenientes visitatio-
 nes ecclesiarum præstitutas facere nequi-
 uerint, eandem consequantur. Ex hoc enim
 colligitur speciale esse in hac indulgētia,
 & non quidē in omnibus: sed in his tantū,
 qui ad adeundam Romā iter arripuerint,
 vt illi, licet non potuerint efficere opus ad
 indulgentiam cōsequendam propositum:
 eam tamen cōsequantur: Ergo regulariter
 contrarium est tenendum. c. Præsenti. de
 præb. lib. 6. c. Quoniam. de coniug. leprosi.
 Itaque hic videtur casus singularis pro hac
 ampliatione, quā affirmavit Ricardus in
 4. d. 20. art. 3. q. 3. & Palud. q. 4. col. penal. &

Maior. q. 2. col. 5. & Fel. vbi supra, col. 6. post
 Diuum Anton. 1. parte tit. 10. c. 3. §. 2. Facit,
 quòd † nec moniales etiam suburbiorū Ro
 manæ vr̄bis, perpetuam clausuram seruan
 tes, hanc huius anni iobelei indulgentiam
 quæsiissent, ni cum facultate ad id iusta vi
 sitassent ecclesias in prædicta Extrauag. cō
 tentas: vel facultatis causa intra sua mona
 steria lucrandi eis, & ob eas omnibus san
 ctimonialibus similibus totius orbis, Iu
 lius iij. P. M. fecisset diplomate sui vicarij,
 cuius transcriptum vidimus. Ex quo infer
 tur, minus eas lucraturos in carcerem con
 iectos. Quod memorabile est pro limita
 tione. c. Magna. de poenit. d. 1. quatenus ha
 bet, votum pro facto reputari, vt non pro
 cedat in indulgentiarum materia. Quod
 non meminit Felin. in tractat: Quādo co
 natus, &c. Amplio III. † quòd non sufficit
 quoquo modo efficere id, quod pro indul
 gentia consequenda est faciendū: sed oportet
 illud bene moraliter facere: adeò quidē,
 quòd si in eo conficiendo, vel venialiter
 peccaretur, non acquireretur indulgentia,
 secundum mētem Adria. de indulg. col. 12.
 vers. Quartacōclusio. Amplio IIII. † quòd

non sufficit etiam bene moraliter facere
 sed oportere, ut in gratiæ statu id fiat: ita
 quod quæsiturus indulgentiam non solum
 debet esse verè poenitens, & in statu gratiæ
 tempore, quo ipsa indulgentia quærenda
 est: sed etiã tempore, quo fit opus, ob quod
 illa conceditur, secundum Thom. de Vio
 in tracta. posteriore de indulg. cap. 9. Quæ
 § quotidiana conclusio est. † Quoniam licet
 quandoque idem tēpus sit operis, & acqui-
 sitionis indulgentiæ. ut cum ea conceditur
 omnibus illic, vel illic præsentibus: frequē-
 ter tamen alio tempore conceditur, & alte-
 ro fit opus, ob quod cōceditur, & alio quæ-
 ritur. Ut cū Papa concedit, ut qui hãc, vel
 illam eleemosynã erogauerit, possit plena-
 riè à suo confessario illo, vel illo tēpore sua
 vitæ, vel mortis absolui. In hac enim for-
 ma, vel alia simili vno die conceditur in-
 dulgentia, & alio fit opus, propter quod cō-
 ceditur: & alio quærenda est illa, ut palam
 est. Dicit igitur prædictus Thomas. à Vio,
 quod quanuis quæsiturum indulgentiam
 non oporteat esse verè poenitentem, quo
 tempore cōceditur facultas quæredi eam:
 oportet tamen eum esse talem duobus a

lijs temporibus: nempe, cum facit opus, ob
 quod conceditur, & cum absoluitur, vel
 eam quarit. Tum quia consueta forma ec-
 clesiæ, quæ, ut ille ait, semper in indulgen-
 tijs subintelligitur, etiam si non exprima-
 tur, continet expresse, quòd opus fiat à ve-
 rè poenitentibus. Continet enim: Omni-
 bus igitur verè poenitentibus, & confessis,
 qui visitauerint, vel dederint, &c. Quod vi-
 detur præsupponere, faciendum esse opus
 per verè poenitentem. Tum, quia oportet
 re videtur, ut causam indulgentiæ, quæ est
 ratio communionis passionum CHRIS-
 STI, & sanctorum cum membris viuuis,
 sit viuuum opus. Quia nulla est conuentio
 tenebrarum ad lucem, neque mortis ad vi-
 tam. 2. ad Corinthios. 6. &c. Si enim. de
 poeniten. distin. 2. Constat autem, † opus
 factum à non verè poenitente esse mor-
 tuum, iuxta notata per glos. magnam, &
 Cardinal. in c. Querat. §. Quod autem.
 &c. sequenti. de poenit. distin. 1. & glos. &
 Communem. c. Quod quidam. de poenit.
 & remissio. & Thomam communiter re-
 ceptum, tertia parte. q. 89. articul. 4. & in
 4. distin. 14. q. 1. & in distinct. 15. quæst. 2.

Tum, quia adimpletio causæ indulgentiæ est meritum communionis remissiuæ. Ita quòd nihil aliud exigitur ad remissionem, nisi mera exequutio meriti remissionis poenæ peccato debitæ. IIII. vltra eum facit, quòd tex. in hac Extrauag. §. Statuentes. in illo verbo, qui vere poenitentes, & confessi, adiuncto verbo, visitauerit, quod est eorum appositum, id significare videtur de opere, quod hæc indulgētia iobelea exigit. V. facit, quòd contrariam opinionem videretur cōsequi, quòd opera mortua per poenitentiam reuiuiscerent, & redirent. Quandoquidem ei, cui concessa est indulgentia, si verè poenitens inueniatur tempore, quo ea quærenda est, opus illud, ob quod indulgentia concedebatur mortuum ad promerendam eam reuiuere videtur: quod est argumentatio, quam sensit glo. 9. Extra. i. de poenit. & remiss. VI. quòd Adria. de indul. col. 12. versic. Quarta cōclusio. singulariter sentit non sufficere, quòd opus fiat in statu gratiæ, nisi etiam bene moraliter fiat. Quæ conclusio etiam ex rationibus Thomæ de Vio deducitur, quatenus exigunt opus illud viuum, & meritorium, quale nõ

uentibus ad quærendam indulgentiam et
 etiã morientibus esse necessaria. Cui conse-
 quens est conclusio Thomæ cõmuniter re-
 cepti in. 4. dist. 45. s. Papam non posse pro-
 hibito euacuare purgatorium animabus in
 eo detentis. XI. infertur, quod videtur
 non posse concedi indulgentia omnibus 38
 defunctis purgatorij, si teneamus opinio-
 nem Caieta. supra in notab. proximo de-
 fensam. s. quod ei solum potest indulgẽtia
 prodesse, qui vel tantam poenitentiam sibi
 iniunctam acceptauit, vel tantam non in-
 iunctam proponit in hac vita facere, quan-
 ta sufficit ad delendam poenam per illam
 indulgentiam condonãdam. Quoniã non
 omnes incolæ purgatorij acceptarunt, ne-
 que decreuerunt in hac vita tantam poeni-
 tentiam agere. Quæ conclusio non solum
 videtur elici ex prædicta conclusione Cai-
 eta. quam affirmat in. 1. tractat. de indulg.
 q. penult. sed etiam in specie asseritur ab
 eod. in. 1. tract. de thesauro indulgen. q. 5.
 Equidem, vt magis inclino in priorem cõ-
 clusionem in præcedenti notab. defensam,
 quam in Communem ei contrariam: Ita
 etiam magis placet hoc corollarium: ¶ ta- 39

metis, ut ibi adhortabar omnes, etiam non
 habentes propositum in hac vita poeniten-
 tiam suis peccatis condignam agendi, ut
 indulgentijs querendis operam darét: ita
 nunc quoque exhortor omnes, ut pro om-
 nibus defunctis, quos non constat esse bea-
 tos, vel perpetuo damnatos, vel limbo ad-
 dictos satagant eas quarere. Et eo quidem
 magis, quòd vna, & non minima rationū,
 quæ me mouebant ad affirmādū, nō qua-
 ri indulgentiam ab eo, qui non vult agere
 poenitentia, erat, ut omnes verè, & integrè
 ad poenitēdū conaremur. Quæ ratio in de-
 fūctis cessat, arg. c. Qualis. 25. d. & c. 126. q. 7.
 40 Eo itē magis, quo rariores sunt defuncti
 purgatorij, si repentinam mortem nō obie-
 runt, qui voluntatem satisfaciendi integrè
 pro peccatis cōmissis expresse, & formaliter
 vel saltē æquipollenter: aut virtute, seu
 41 virtualiter non conceperint. † Quòd vi-
 detur sufficere, arg. l. final. ff. mand. & c. p.
 Licet ex quadam. de testi. Et quia etiam ip-
 semet Caieta. ait, eum quarere indulgen-
 tiam, qui decreuit facere id, ob quod ex da-
 tur, quando est maioris poenæ, quàm poeni-
 tentia pro peccatis suis sumenda. Quòd

nulla ratione alia defendi satis potest, quā
 quia eiusmodi homo virtualiter, & tacite
 decreuit integrè poenitere. XII. infertur
 utilissimū [†] persuadere agroto, & iam iam 42
 morituro, vt concipiat animum Deo satisf
 faciendi pro peccatis in hoc seculo, si vita
 ei supersit. Tum, quia is post talem mentē
 conceptam absolutus plenariè, per bullas
 ad id idoneas plenariam in illo mortis ar
 ticulo indulgentiam consequetur, secun
 dum omniū opiniones. Tum, quòd viuo
 rum suffragijs, & indulgētijs pro mortuis
 cōcessis iuuari poterit, secūdum omnium
 opiniones: Cum tamen alij, qui id animo
 non concepit, neque viuo in mortis articulo o. p.
 absolutio plena fieri, neque mortuo in
 dūlgentia quæri possit, secundum opinio
 nem Caieta. quæ memorabilia, & quotidiana
 nāduco. XIII. inferri videtur alia con
 clusio Caiet. in. d. tract. de thesauro indulg.
 q. 5. s. [†] non omnibus defunctis purgatorij 43
 suffragia ecclesiæ specialia pro eis facta
 prodesse. Nā primo si indulgentia, quæ tā
 vel magis efficax remedium est, quàm alia
 suffragia, & conceditur per modum suffra
 gij, non prodest eis minus: vel nō plus pro

derunt illa. Deinde, quòd Aug. in lib. de cura pro mort. agend. relatus in. c. Non aestimemus. 13. q. 2. ait, suffragia nò prodesse omnibus defunctis: sed his tantum, qui dum viuunt, cooperantur, vt profint. Et idem in Enchiridiori relatus in. c. Tempus. ead. c. & q. ait, suffragia eis tantum prodesse, qui cū viuerent, vt postea prodesse possent, meruerunt. Quibus locis satis aperte videtur asserere Augusti. nò omnibus mortuis nostra suffragia prodesse. Tertio facit, quòd meritum, vt suffragia, post mortem profint, nò est meritum præmij essentialis: sed accidentalis: At non omnes, qui præmium essentialiale merentur, continuo merentur accidentalialia, vt colligitur ex. 4. dist. 49. Quarto facit, † quòd Thom. in. 3. parte. q. 52. art. 8 ad primū in hæc verba scripsit: In CHRISTI descensu ad inferos non solum liberati sunt illi, quorum tēpus purgationis aduenerat: sed etiam illi, qui ob specialem in hac vita deuotionem ad CHRISTI aduentum meruerunt, vt CHRISTO visitante liberarentur. Per quæ verba satis aperte significauit, accidentali merito huius vitæ tributum, vt poenæ remissio in purgato-

flo accelerata fuerit. Non [†]obstantibus 45
 tamen his contrarium videtur tenendum.
 Primum, quòd suffragia vnius viui cui-
 bet iusto viuo, pro quo fiūt, profunt. Et nō
 alia ratione, quàm quia ambo sunt vnius
 corporis membra per charitatem coniu-
 cta, secundum omnes: Et omnis mortuus
 purgatorij iustus est, & viuo iusto charita-
 te coniunctus: Ergo suffragia viui, qua ra-
 tione profunt viuo iusto, proderūt & mor-
 tuo iusto, arg. c. 2. de translat. prælat. l. Illud.
 ff. ad l. Aquil. Deinde, quòd etiam ipsemet
 Caiet. fatetur, suffragia generalia ecclesiæ
 omnibus mortuis purgatorij prodesse: Er-
 go à fortiori specialia. Cum in hac ma-
 teria specialia plus profint ei, pro quo fi-
 unt, quàm generalia huic, vel illi, secun-
 dum Communem in. 4. dist. 45. vt latè tra-
 didimus in. c. Non medioeriter. de conse-
 cra. dist. 5. Ad primum fundamentū Ca-
 ietani respondeo, [†]non esse eandem ratio- 46
 nem indulgentiæ, & suffragiorum, quoad
 hoc. Nam ratio præcipua, quare indulgen-
 tia non prodest cuiilibet defuncto purga-
 torij, illa est: quòd CHRISTVS, & sancti,
 qui plus, quàm debebant, passi sunt non vi

dentur habuisse intentionē animi ad com-
 municandum illa superflua his, qui nolūt
 per se dignam poenitentiam in hoc seculo
 facere. At cum quispiā viuus mortuo pur-
 gatorij suffragiū aliquod præstat, cōstat de
 intētionē animi eius, quōd id illi velit ap-
 plicare. Ex quo colligitur, hoc respectu po-
 tentius esse suffragiū indulgētia: licet potē-
 tior sit indulgētia suffragio eo alio, quōd al-
 sūpta à malo pro defūcto pdest ei: licet suf-
 fragiū mali non profit, vt infra. n. 5c. tange-
 tur: & supra. n. 30. est tactum. Ad secundū
 concedo, August. in illis duobus locis sens-
 sisse, suffragia non prodesse oībus mortuis.
 Quoniam non prosunt omnino beatis, vel
 dānatis, neque intra limbū perpetuo detinē-
 nendis: Sed nego, quōd vir grauissimus, ac
 sanctissimus senserit ea non prodesse om-
 nibus purgatorij. Quoniam omnibus, qui
 non sunt valde mali, nec valde boni, pro-
 sunt, secundum eundem in cap. Tempus
 13. q. 2. & c. Cum Martha. §. Tertio. de cele-
 bratio. miss. & inter omnes ferē theologos
 in. 4. distin. 45. & canonum peritos, in. d. c.
 Tempus. & in. d. §. Tertio. cōuenit, omnes,
 qui sunt in purgatorio loco esse mediocri-

ter bonos, & mediocriter malos: quāuis in
 ratione reddenda tur ita dicantur, sint va-
 rij. Ad tertiū cōcedo, eū, † qui præmiū ef-
 fentiale beatitudinis meretur, non conti-
 nuo quidem mereri alia præmia accidenta-
 lia: sed nego facultatem, vt suffragia viuo-
 rum proficiat mortuo, esse tale præmiū acci-
 dentale mortui: sed potius quiddam anne-
 xum charitati cōmune viuo, ac mortuo, vt
 in primo nostro fundamento tetigi. Nam
 quemadmodum ait Gregorius in cap. Ani-
 mæ, 13. q. 2. animas solui suffragijs cognato-
 rum, & amicorum: Ita inquit Theodorus
 in c. 1. 16. q. 7. amicorū orationibus, & ele-
 mofynarū studijs pondus poenitentiæ ægro-
 ti, qui pro se non potest satisfacere, suble-
 uandum. Ad quartum † respōdeo primū,
 aliquos, in quorum opinionē inclinat Ri-
 chard. tenere in 3. distin. 22. quod per CHri-
 sti descēsum ad inferos omnes animæ pur-
 gatorij fuerunt ab eo liberatæ: vt omnes in
 carcere coniecti nouo aduētū principis so-
 lent liberari. Quod certè mihi persuasum
 habeo: & hoc dicenti nihil obstat Thomæ
 dictum à Caiet. citatum. Secundo respon-
 deri † potest, aliud esse de remedio illo ex-

47

48

49

traordinario, quod nūquam nisi semel contingit, neque vnquam continget amplius, vt habeatur pro præmio quodam accidentalis aliud de remedio suffragiorum ordinario.

50 Quod nunquam cessat. XIII. infertur noua ratio, † quare suffragia fiunt pro mortuo, posteaquam in articulo mortis plene fuit absolutus, vel post mortem, quæ sita est aliqua indulgentia plenaria. Est etenim illa, quod fieri potest, vt indulgentia non profuerit ei, saltem, quoad effectum tollendi totam poenam purgatorij: eo quòd viuens non habuisset iustū, & sufficiens propositū pro tota illa Deo satisfaciendi. Altera ratio etiam noua colligi potest ex his, quæ in notab. 9. dicebamus. s. quòd non omnis plena indulgentia tollit omnem poenam in purgatorio luendam: imò neque omnis plenior, licet plenissima sic regulariter. Quod maximè memorabile est. Tertia etiam ratio, & noua colligi potest ex notabil. 15. s. quòd etiam plenissima non liberat plenissimè, nisi causa, ob quā ea cōceditur sit ad id sufficiens. Quarta etiam noua colligi posset ex opinione Caieta. supra relata. s. quòd indulgentiæ via gratiæ, & non iur

stititiae profunt mortuis: & ita non est certū,
 à Deo eam pro mortuo fuisse acceptatam.
 Quod etiam sensit Gabriel, vbi supra. Cu-
 ius tamen contrarium supra defendimus.
 Ad quam tamen opinionem tollendā ex-
 pedit facere, quæ nocere nequeunt, licet nō
 prosint, arg. c. Nō æstimemus. 13. q. 2. 08
 Quinta etiā noua desumi potest ex ea opinione,
 quæ habet, indulgentiam assumptam à vi-
 uo malo pro mortuo, nō prodesse illi, sicut
 neque suffragium prodesset: & ita cum de
 nemine viuente sciatur, an sit in statu gra-
 tia: nō potest etiam sciri, an indulgētia ab
 eo pro mortuo accepta profuerit ei. Nos ta-
 men cōtrarium illius opinionis supra te-
 nuimus. Aliæ verò antiquæ, quas post alios
 late prosequitur Gabriel in lectio. 57. P.
 sunt, quod fiunt ad gratiarum actionem:
 Sicut etiā pro puero recens baptizato mor-
 tuo fiunt suffragia, nō quidem ad expia-
 tionem animæ illius: sed ad gratias agen-
 das, vt docuit Alexander. 4. part. q. 41. art.
 6. Fiunt item ad augēdum gaudium acci-
 dentale mortuorum, qui regnantes in coe-
 lo plurimum gaudent: quod amici eius tā-
 pia pro eis agentes Deo gratiores fiant: &

quòd Deus honoretur: & quòd animæ aliæ
 purgatorij iuuentur. Itaque indulgètia ad
 solam accelerationem liberationis animæ
 à poenis Purgatorij prodest. Suffragia ve-
 rò & quoad hoc: licet nõ ita efficaciter, ac
 illa, & quoad alià multa, & facienti, & eis,
 51 pro quibus sũt, profunt. † Quæ omnia qui
 Christianus animo satis reuoluerit, & læ-
 tẽ indulgentias cognato, & amico mortuo
 quæret, & lætius suffragia faciet, fieriq; cu-
 rabit: Vtraque quidem, vt celerius ab illis
 horrendis poenis liberetur: suffragia vero
 etiam vt gaudium accidentale quoddam
 perpetuum eis accrescat, & aliæ animæ iu-
 uentur: & anima suffragantis ditescat, gra-
 tiorq; Deo fiat: & eius diuina maiestas ho-
 noretur. Quin & eo lætius suffragabitur,
 quo probabilius sibi fuerit, animum ami-
 ci, vel cognati liberum à poenis cœlos in-
 colere, reputans secum, quanta cum animi
 gratitudine, & quanto efficacius, quàm in
 purgatorio illa beata anima in curia ingra-
 titudinis nescia, pro eo ad regem regum,
 & patrem misericordiarum, & Deum tot-
 tius consolationis, & retributionis interce-
 det. Quæramus ergo defunctis sese iuuare

INDEX

- dem. p. 193. n. 1. & quare, ibidem. p. 193. n. 2.
Mortuum opus esse non verè poenitentis: imò &
verè poenitentis, nisi bene fiat. N. 19. p. 147. n. 9.
Mortuus quarit indulgentiam factò viuentis ma-
li. N. 22. p. 211. n. 30.

P

- P**apa dispendit, remittit, & incerta componit.
N. 29. p. 281. n. 1. quia est summus dispensator
ibidem. p. 282. n. 2. Quia Christi vicarius, &
Petri, ibidem. p. 282. n. 3.
Papa priuilegia, etiam remuneratoria, vel pretio
data interdum reuocat. N. 28. p. 259. n. 7.
Papa abutitur sacris literis in canonibus hic, & ali-
bi. N. 23. p. 226. n. 2. secundum quosdam, quod est
falsum, ibidem. p. 228. n. 4.
Papa nec soluit, nec ligat mortuos. N. 22. p. 195. &
197. n. 6. & 9.
Papatus per quæ verba promissus, & per quæ da-
tus. N. 23. p. 229. n. 9. & eo vacante non carere
ecclesiam sponso, pastore, & rectore: sed vicario
eius, ibidem. p. 231. n. 13.
Papa amicitia cur moriēti utilis, & cur nō potest

INDEX

- prohibito vacuare Purgatoriu. N. 22. p. 214. n. 37.
- Papae & Apostolicae sedis placitu differre. N. 28.
p. 257. n. 4.
- Peccati culpa infinita, qua parte. N. 16. p. 116. n. 2.
- Peccati condonatio baptismalis, & poenitentialis, ut differant. ibid. p. 118. n. 7.
- Peccato condonato per contritionem non condonari omnem poenam. N. 16. p. 115. n. 1. nisi ob magnitudinem contritionis. ibidem. p. 117. n. 3. vel per baptismum, ibid. p. 117. n. 4. aut per indulgentiam, ibid. p. 117. n. 5.
- Peccatum pro peccati saepe. N. 10. p. 83. n. 15.
- Poenitens vere quis resolute. N. 17. p. 125. n. 9.
- Poenitentia debita duplex. N. 15. p. 109. n. 12.
- Poenitentia rogata spe redimendi eam indulgentijs an profit. N. 21. p. 188. n. 12.
- Poenitentia iniuncta non necessario implenda, indulgentia pari acquisita. N. 31. p. 320. n. 43. sed de consilio sic. ibidem. p. 321. n. 44.
- Poenitentiam iniunctam tollere respectu quodam facilius, quam tollere iniungendam, & aliter hoc facilius esse illo. N. 11. p. 66. n. 10. Ideoque

INDEX.

- Utrunque esse æque facile. *ibid.* p. 67. n. 11.
- Pœnitentiæ actio non solum pœnam peccati sol-
lit: sed etiam medetur cauetq; peccato. N. 5. p.
16. n. 4.
- Pœnitentiæ multæ iniunctio utilis. *Ec.* N. 11. p.
76. n. 23.
- Pœnitentiæ iniunctæ relaxatio à Papa sine cau-
sa tenet. N. 15. p. 108. n. 11.
- Pœnitentium duplex genus. N. 21. p. 185. n. 8. &
quandru pœnitendum, *ibid.* p. 186. n. 9. & pœni-
tens à verè pœnitente differre, *ibid.* p. 187. n.
10. & pœnitere velle noua ratione utile, *ibid.* p.
189. n. 14.
- Peregrinantes facultatem querendæ indulgentiæ
petant. N. 31. p. 305. n. 15.
- Pleno plenius dare quomodo. N. 9. p. 36. n. 6.
- Predicans indulgentias indiscretas, ut peccat.
ibid. p. 322. n. 4.
- Purgatorij ratio fundamentalis. N. 16. p. 118. n. 6.
- Purgatorium ut spoliatur per indulgentiam. N.
31. p. 330. n. 48.

INDEX

Purgatorium non esse, cur non concludat infinitas huius thesauri applicati poenitentibus. N. 14. p. 97. n. 8.

Q

Quaestores indulgentiarum quales, & quid faciant, & quibus contrahant legibus. N. 31. p. 334.

R

n. 46.

Reatus peccati respectu triplicis legis, et poenae. N. 10. p. 48. n. 5. Et quid ibidem. p. 48. n. 4. & macula sublata tollitur. ibid. p. 51. n. 10. eis sublatis manet obligatio poenae temporariae: & proprie non est reatus, ibidem. p. 51. n. 11.

Refertur ad omnia determinatio sequens. N. 25. p. 243. n. 6.

Regula cancell. quae danda. N. 26. p. 247. n. 5.

Remissio omnium peccatorum videtur indulgentia plenissima. N. 9. p. 38. n. 8.

Remissio per indulgentiam longè differt à remissione sacramentali. N. 10. p. 56. n. 21. etiam poenae, qua ratione, ibidem. p. 56. n. 22. & 23.

Remissio latroni facta in cruce, vera indulgentia. N. 20. p. 173. n. 15. Sed non remissio professionis.

INDEX.

ibidem. p. 175. n. 17.

Restituere debentes per remissionem, & compositionem, quatenus tuti, & quæ sunt incerta. N.

29. p. 283. n. 4.

Restitutio plena, & plenissima, ut differant. N. 9.

p. 35. n. 5.

S

Sacerdotium non esse translatum propriè à Christo in Petrum. N. 23. p. 230. n. 12. sed impropriè: & ita intelligendam glo. c. Translato. ibid. p. 231. n. 14.

Sacramenti effectum sine sacramento dare solius Christi. N. 14. p. 95. n. 6.

Sacramentorum doctrinam ecclesiæ Romanæ tenendam. N. 13. p. 85. n. 2.

Satisfacere pro se, an quis semper dicatur. N. 21. p. 185. n. 7.

Satisfacit alius pro alio de cō digno. N. 13. p. 87. n. 7.

Septimus dies, septimus mensis, septimus annus, & septimæ hebdomadis annorum finis Hebræis sacer. N. 1. p. 4. n. 5.

Sepulchrum Domini nemo sine licentia Papæ vi-

INDEX

- Sat.* N. 30. p. 284. n. 2.
- Symonia* ut excusatur in indulgentijs pro retempo-
 porali. N. 31. p. 329. n. 47.
- Suffragia* ex se non satisfacere, secundum iustitiã:
 sed aucta diuina acceptatiõe sic. N. 22. p. 204. n. 19
- Suffragia* potentiora indulgentijs in quo, & suffra-
 giosse iuuari. *ibid.* p. 219. n. 46. & nõ esse pro-
 mium accidentale, *ibid.* p. 221. n. 47. licet *Chri-*
sti decensu liberari tali fuerit, *ibi:* p. 221. n. 49.
- Suffragia* letus faciet hæc, & hæc reputans. *ibid.*
 p. 224. n. 1.
- Suffragia* fiunt pro mortuo post indulgentiã ple-
 nariam, ob quinque nonas rationes, & tres an-
 tiquas. *ibid.* p. 222. n. 50.
- Suffragiũ* auxilium ecclesiasticũ est hic. N. 22. p.
 200. n. 14. & est triplex, quod defunctis datur,
ibid. p. 201. n. 15. & nec satisfactoriũ prodest eis
 via iustitiæ secundũ Caiet. *ibid.* p. 201. n. 16. cõ-
 tra quem tenetur, *ibid.* p. 203. n. 18. & quod omni-
 bus defunctis proffit. *ibid.* p. 219. n. 45. contra *Ca-*
iet. *ibid.* p. 217. n. 43.

T

INDEXI

Thesaurus ecclesie communicari potest mor-
talis, ut viuis. N. 22. p. 199. n. 12.

Thesaurus sapientie diuinae multa continet. N. 23.
p. 208. n. 6. & in his merita Christi, ut scilicet
et gloria. ibid. p. 209. n. 8.

Thome gratia aguntur. N. 23. p. 226. n. 1.

Venia, verbū in hac Extra. quid. N. 10. p. 49.
Verbū, trāsferre, pro concedere nō nunquā.
N. 23. p. 231. n. 15.

Vitae mutatio difficilis. N. 17. p. 125. n. 10. nisi. &c.
ibid. p. 129. n. 18.

Voluntas non est pro facto in indulgentia. N. 22. p.
195. n. 7. idem in notab. 19. p. 144. n. 4.

Voti dispensatio, & cōmutatio differunt. N. 27. p.
250. n. 1. & in quo, ibid. p. 251. n. 2. & altera sus-
pensa, altera non suspenditur, ibid. p. 251. n. 3. nec
altera cōcessa, altera conceditur. ibid. p. 251. n. 4.
quod male aliquod confessarij aduertunt. ibid. p.
253. n. 7.

F I N I S.

Nihil aduersum religioni Christianæ
inesse huic relectioni, iudicauit vir eru-
ditissimus, idemq; doctor sacræ Theologiæ ló-
gè insignis, & gymnasta celebris in Academia
Conimbricenti, frater Martinus à Ledesma,
cui ea res mandata fuit à longè illustrissimo
Infante, eodemq; sacro sanctæ Roma. ecclesiæ
Cardinali excellētissimo. D. Henrico, causa-
rum fidei Christianæ in omnibus regnis fra-
tris sui, & domini nostri regis quæsitore sum-
mo, & optimo.

C O N I M B R I C Æ

Ioannes Barrerius & Ioannes aluarus

typographi Regij extudebant.

Septimo Id. Nouēb.

M. D. L.

23

